လေသာ(မြောက်)ကျေးရွာ

ကျွန်းရောင်းအုပ်စု

ဧရာဝတီရိုင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၈ -၂၀၂၂)

ပြုစုရေးစွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

လေသာမြောက်ကျေးရွာ၊ဧရာဝတီရိုင်းမြို့နယ်၊နေပြည်တော်

(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

မာတိကာ

မာတိကာ ၂
အတိုကောက်စကားလုံးများ ၇
စကားချီ ၈
လေသာမြောက်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ဇယားသီရိမြို့နယ် ၁၀
အပိုင်း (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် အစီအစဉ် ၁၁
(၁) နိဒါန်း _ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက် နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၁၁
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု
(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၅
(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ
(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၆
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ-ဝင်ငွေ၊ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု
(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အဟာရ
(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ
(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု
(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအခြေအနေ ၂၂
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်
(ခ) သီးနှံ၊သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦးများအား လက်လှမ်းမီမှု-လမ်းတံတား၊လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၂၇

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၈

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများအကြားအစီအစဉ် ကျသောချိတ်ဆက်မှုများ ၂၉

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်အချိန်ကာလ ၃၁

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၃၇

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ ၃၈

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အဖွဲ့အစည်းများ

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၄၀

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း

(ခ) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုအကဲဖြတ်ခြင်း

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီများ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်းဇယားများ ၄၃

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁ လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား/မ အလိုက် အနည်းဆုံးနှင့်အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား ၇ ကျေးရွာ၏ ဝန်းစာဖူလုံမှု

ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ်နှင် ရေသွင်းဇရိယာ

ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၁၇ သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက်ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများအတွက်
အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၂၃ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်
အခက် အခဲများ

ဇယား ၂၄ ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား ၂၅ ရွှေပြောင်းသွာလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား ၂၆ ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား ၂၉ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်
လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊အလယ်တန်း၊အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

ဇယား ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၃ ပညာရေးအခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား ၃၄ အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား ၃၅ လွန်ခဲသော (၁၂)လ အတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှု

ဇယား ၃၈ အိမ်သာမျိုးအစား

ဇယား ၃၉ ကျား-မ ရေးရာ

ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်များ

ဇယား ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား ၄၅ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာအခြေအနေ

ဇယား ၄၆ ယာဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား ၄၈ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်းအထိ) ဇယား

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ

DRD ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန

HIV ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်

MADB မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်

MEB မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်

MOALI စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

NGO အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း

PRA ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း

STD လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ

PTA မိဘဆရာအသင်း

TB တီဘီရောဂါ

VDC ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

VTDSC ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၁-၂၂ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါသည်။ ကနေဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများစုနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းအဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေ သဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ် ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက် တို့၏ အရေးပါမှုကိုသိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များ နှင့်နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူလိုကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသော အစီအစဉ်ကို ထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေး ခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းဖြစ် ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဖက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲ များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်းပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများစုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာအားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့်အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများရရှိနိုင် မည့် ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် အပိုင်း (၂) ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း (က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက် နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြ ထားပါသည်။ အပိုင်း (ခ) စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက် အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

လေသာမြောက်ကျေးရွာ

ဧရိယာသီရိမြို့နယ်၊

နေပြည်တော်

အပိုင်း (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူများ/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာနေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွာခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာ အရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ဧရယျာသီရိမြို့နယ် တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၆၆) ရွာရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း (၃၀၅) မြို့နယ် အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း(၆၄၈၉၉) ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်းရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုး ရေးဟူ၍ နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများတိုးတက် ကောင်းမွန် လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ် မီးရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာစသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက် သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာ ခြင်း စသည်တို့ကို ဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာ များတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင် ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်း အမြစ် များကို အလွန်အကျွံထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှာသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေး ဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ်(SCHOCK)များကို ကြန့်ကြန့် ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည်ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွားရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာဗဟု သုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာလုပ်ခဲ့ဖူး ပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတာဝန်ရှိသူများစသည့် လူနည်းစု တို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်ဦးဆောင်မှုအရ ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်

လိုသောလုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှပါဝင်ရမည့်/ထည့်ဝင်ကြရမည့် ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအင်အားစသည်တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့ကသာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံး ပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခုဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါက ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင် နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်း မရှိတတ်ကြပါ။ ၂နှစ်-၃နှစ်ကြာ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ်မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ပြန်လည်လုပ်ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့အကောင် အထည်ဖော် လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Development Project) ဖြစ်သည်။

ယခုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် ရပ်မိ/ရပ်ဖ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ် များစသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသွယ်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်း အဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ်ဆက်တိုက် လုပ်ဆောင်မည့်လုပ်ငန်း များကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင်ထားရှိသည်။ ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲ ဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏ အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်း အမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များ တည် ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်း သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း(Village Project Plan) ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံ အတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာ တွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီ အစဉ်များရေးဆွဲ ရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့ရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့် အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်သော အချက်များ နှင့် အဟန့်အတားများဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာ ကာလအပြီးရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာ များ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော အရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်ဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ ၊ ပုဂ္ဂလိကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက် သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤ အစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ-

(၁)ကျေးရွာသူ/သားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲနိုင်စေရန် နှင့် ၎င်းတို့တစ်ရွာလုံး သဘောတူတာဝန်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စနစ်တကျမှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်၊

(၂)ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်၊

(၃)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များ အတိုင်း ထင်ဟပ် စေမည့် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးသားရန်၊

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်း တင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သောဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက်အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲရာ တွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့်လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေး စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များ၏ အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူ အညီများကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင်များစွာအထောက်အကူ ဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် ဗျူဟာမြောက် ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏ အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက် ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသော လုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့် ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်အနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေး ဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏တိကျသော လိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေ ဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေး ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း များနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှုပိုမိုကောင်းမွန်စေ ပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ၁၇ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီအတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း ၁၇၀ တွင် စမ်းသပ်ရေး ဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း ၅၂၄၄ ရွာ ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဧရာဝတီရိုမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာ ၁ ရွာကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။

ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင် သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းတို့မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှု ရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက် ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီး များ ပြည့်စုံမှုအပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင်တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုးဖြစ်ပါ သည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ လေသာ(မြောက်)ကျေးရွာသည် နေပြည်တော်၊ ဇေယျာသီရိမြို့၏ အနောက်တောင် ဘက် (၆)ဖာလုံခန့်၌ တည်ရှိပြီး နွေမိုးဆောင်း ဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုးရှိပါသည်။တစ်နှစ်ပါတ်လုံး (၆၀) ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် လက်မ (၆) မှ (၄) လက်မ အတွင်းမိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပါသည်။ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေဖြင့် ကုန်းမြင့်ပိုင်း တွင်တည်ရှိပါ သည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း ကျောက်စရစ်မြေနှင့် နုန်းတင်သဲ ရောနှောလျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာသဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် ရှားပင်၊ ထနောင်းပင်၊ ဇီးပင်၊ ထန်းပင်၊ သရက်ပင်၊ ငှက်ပျောပင်စသည့် နှစ်ရှည်ပင်များရှိသည်။ သဘာဝတောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များ အနေဖြင့် ငှက်မျိုးစုံအနည်းငယ်သာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ရာသီသီးနှံများ ဖြစ်သော မုံညှင်း၊ ပဲကြီး၊မတ်ပဲနှင့် ခရမ်းချဉ်ပင် များလည်း စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ လေသာမြောက်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၂၇) ရှိပြီး လူဦးရေပေါင်း(၈၈၁) ဦး (က-၄၂၃+မ-၄၅၇) ရှိပါသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ(၃.၉)ရှိသဖြင့် စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှ လူဦးရေတိုးပွါးမှု (၅) ယောက်နှုန်းထက် လျော့နည်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ (၆၁၉)ဦး (၇၀.၃)%ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ (၂၆၂) ဦး (၂၉.၇)%သာ ရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့် ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ ပေးခြင်း၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများ ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်သောအရွယ်တွင် အမျိုးသားအလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက် အမျိုး သမီးဦးရေမှာ (၁၇)ဦး၊ (၂.၈) %ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက် လူဦးရေ မှာ (၁၂) ဦး (၁.၄) %သာရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ (၆၀) ယောက် (၆.၈) %ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက်ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိ နိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေ အရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀နှစ် နှင့် အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး (၃၂) ယောက်(၃.၆) %ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့် ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၂၇) အနက် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၅၅) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး မွေးမြူရေးကို မိသားစုတစ်နိုင်တစ်ပိုင်သာလုပ်ကိုင်ပြီး အိမ်ထောင်စု (၁၄၇) အိမ်ထောင်စုရှိသည်။ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းတွင် အဓိက လုပ်ကိုင်သူ (၉) အိမ်ထောင်စု ရှိပြီး မိသားစုစားဝတ်နေရေး အတွက် နေ့စား/ကျပန်း လုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ် ကိုင်သူ (၁၂၁) အိမ်ထောင်စုရှိပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်လုပ်အား မှာ (၃၄၃)ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှ မိသားစုဝင် လုပ်အား အနေဖြင့် (၄) ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ လက်သမား ၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ(၄) ဦး၊ ခါတ်ပုံ၊ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၄)ဦး၊ ကျောင်း ဆရာ/ ဆရာမ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၂) ဦး၊ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၃၅)ဦး ၊ ပို့ဆောင်ရေးမှာ (ဆိုယ်ကယ် ကယ်ရီ/ကားမောင်း) လုပ်ကိုင်သူ(၅)ဦး စုစုပေါင်းတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေမှာ (၈၀)ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲ သားမိသားစုနှင့် အဆင်ပြေမိသားစု(၂၂၇) အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦး တည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ် နေကြရသည်ကိုလည်းတွေ့ရသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ (၄၆၆)ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင်လုပ်အား အနေဖြင့် (၅) ယောက်နှုန်းအလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေ (၆၁၉) ဦးရှိသော်လည်း တကယ်အလုပ်လုပ်သူ (၄၆၃)ဦးသာ တွေ့ရှိရသောကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့ အနည်းငယ်ရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (၃)မျိုး ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၃၅၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ (၃၀၀၀)ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၂၅၀၀)ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ (၂၀၀၀)ကျပ် တို့ဖြစ်သည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၁၂၀၀၀) ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ (၇၀၀၀) ကျပ်ရှိကြောင်းနှင့် ၎င်းလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသမီးများဝင်ရောက်လုပ် ကိုင်ခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သော(ကျပန်း)လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၄၀၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၃၅၀၀) ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၃၅၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ (၃၀၀၀)ကျပ်တို့ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၁၇၅)အိမ်ထောင်စု(၇၇.၁) %၊၂.၅ ဧကအောက်ဆင်းရဲသားတောင်သူ (၁၀) အိမ်ထောင်စု(၄.၄) %၊ ၂.၅ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ်(၃၀)

အိမ်ထောင်စု(၁၃.၂) %၊ ၅ ဧက နှင့် ၁၂.၅ ဧက အကြား ပိုင်ဆိုင်သူအလယ်အလတ်စား တောင်သူ(၇)အိမ်ထောင်စု(၃.၁) %နှင့် ၁၂.၅ဧကအထက်ပိုင်ဆိုင်သူတောင်သူကြီး (၅) အိမ်ထောင်စု (၂.၂) %ရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်များမှာ တောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စားအငှါး လိုက်ခြင်း၊ တခြားသောအမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော(ကျပန်း)လုပ်ငန်းများတွင် နေ့စားအငှါးလုပ်ကိုင် လျက်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာများတွင် ထွန်စက်(၂)စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက်(၂)စီး၊ ခြွေလှေ့စက်(၃)စီး၊ ရေစုပ်စက်(၉) လုံး၊ မြက်ရိတ်စက်(၁) ခုတို့ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာဖြစ်သည်။ ၎င်းလယ်ယာသုံး စက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများသာဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး အခြားငှါးရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူများလည်းရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာလုံလောက်မှုမရှိပါသောကြောင့် စိုက်ပျိုးချိန်နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်ပါ သည်။

(၈) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင် အဆင့်(၄)ဆင့်သတ်မှတ်ထားပြီး ကျေးရွာ၏စီးပွားရေး အခြေအနေ အဆင့်မှာလည်း အဆင့်လေးဆင့်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံး ကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုန်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သောပစ္စည်းများ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည် ကိုတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ဥစ္စာဓနကို အဆင့်(၄)ဆင့်သတ်မှတ်ထားသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စု (၆) အိမ်(၂.၆၄ %)၊ အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု (၂၇)အိမ် (၁၁.၉ %)၊ ဆင်းရဲသောအိမ် ထောင်စု (၆၀)အိမ် (၂၆.၄ %)နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု (၁၃၄) အိမ် (၅၉.၀ %)ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုနှင့် အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၃၃)အိမ် (၁၄.၅ %)သာတစ်နှစ်ပတ်လုံးဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု (၆၀)အိမ် (၂၆.၄ %)နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု ၁၃၄ အိမ် (၅၉.၀ %)သည်တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၁၉၄)အိမ်မှာ နေ့စားအငှါးလုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရကြဘဲ နေ့စားခမှာ လည်းနည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှုမရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ် ထောင်စုနှင့် အလယ်အလတ်လူတန်းစားမှာ (၃၃) အိမ်ရှိပြီး အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်အားဖြင့် နည်းသော် လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် များစွာပိုင်ဆိုင်သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုအလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ကျပန်းများ၊ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရသည်။

(အဆင့်၃မှ ၂၅ အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ (၁၈)အိမ်၊စုစုပေါင်း (၄၃)အိမ်) ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု ၏ (၈) အိမ် (၃၀%) နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု၏ (၅)အိမ် (၃၀%)၊ စုစုပေါင်း(၁၃)အိမ် စီစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နှပ်စား နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၂၄ အိမ် (၉.၈%)ရှိပြီး ကျပန်းအလုပ်နှင့် ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှာ

ငွေနှင့်ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အား ဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ၃ လနှင့် ၆ လအကြား ဝမ်းစာဖူလုံသူ ၄၀ အိမ်ထောင် (၁၆.၃%)ရှိပြီး ကျပန်းအလုပ်နှင့် ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၆ လနှင့် ၁၂ လအကြားဝမ်းစာဖူလုံ သူ (၁၀)အိမ်ထောင် (၄.၁ %)ရှိသည်။

ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေတွင် စာနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုတွင် မိသားစုအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်သည်။ မိုးရာသီအချိန်တွင် အိမ် ထောင်စုအနည်းငယ်မှာ အနိမ့်ပိုင်းမှာဖြစ်သည့်အတွက် ရေကြီးခြင်းထိခိုက်လွယ်မှုမှာ အလယ်အလတ်မှာ ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ မီးဘေးအန္တရာယ်မှာ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်မှုကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်သည်။ ၄င်္ကျားရောဂါများ၊ တီဘီရောဂါ၊ ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ၊ တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှုများတွင် ထိခိုက်လွယ်မှုနိမ့်သည်။ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ လူကုန်ကူးခြင်း၊ ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲခြင်းတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုနိမ့်သည်။

ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦး ဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကလုပ် ကိုင်ရသောကြောင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုသူများသဖြင့် ယာဉ်တိုက်မှု မဆော်တဆ ဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်း တို့ကြောင့်ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ် လက်စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း လုပ်အား ခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေ မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အချို့သောမြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသားတောင်သူများတွင် ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ ဝင်ငွေနည်း ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝ မှုရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ ကျေးရွာတွင် ရှိသည့်အတွက် ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါများ ရာသီချိန်တွင်ဖြစ်သော်လည်း ကျန်းမာရေးဆရာမမှ လိုအပ်သည်များ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပွားမှုနှုန်း နိမ့်သည်။ ကူးစက် ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများမှာ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကူးစက်မှုများသောကြောင့် ထိခိုက်မှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရောင်ရောဂါ(ဘီ၊စီ)ရောဂါအတွက် ကျန်းမာရေးဌာနမှ ဆေးပေးဝေမှု လုံလောက်မှုမရှိသော်လည်း ရောဂါဖြစ်ပွားနှုန်း နိမ့်ကြောင်းတွေ့သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သော ရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွားမှုနှုန်း နိမ့်သည်။ ၎င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော် နိမ့်သည်။ အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများမှာ လည်း ဖြစ်ပွားမှုနှုန်းနိမ့်သည်။

(ဇ) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု

ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၂၇) အနက် စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၅၅) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး မွေးမြူရေးကို မိသားစုတစ်နိုင် တစ်ပိုင်သာလုပ်ကိုင်ပြီး အိမ်ထောင်စု (၁၄၇) အိမ်ထောင်စုရှိသည်။ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းတွင် အဓိက လုပ်ကိုင်သူ (၉) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် နေ့စား/ကျပန်း လုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ် ကိုင်သူ (၁၂၁) အိမ်ထောင်စုရှိပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၃၄၃)ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အား အနေဖြင့်(၄) ယောက်နှုန်းအလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ လက်သမား ၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၄)ဦး၊ ခါတ်ပုံ၊ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၄)ဦး၊ ကျောင်း ဆရာ/ဆရာမ တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ(၂)ဦး၊ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၃၅)ဦး ၊ ပို့ဆောင်ရေး မှာ (ဆိုယ်ကယ်ကယ်ရီ /ကားမောင်း) လုပ်ကိုင်သူ(၅)ဦး စုစုပေါင်းတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေမှာ (၈၀)ဦး တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသား မိသားစုနှင့် အဆင်ပြေမိသားစု(၂၂၇) အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦး တည်းကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် အလုပ်လုပ် နေကြရ သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသောမိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၄၆၆)ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင်လုပ် အားအနေဖြင့်(၅) ယောက် နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေ (၆၁၉) ဦး ရှိသော်လည်း တကယ် အလုပ်လုပ်သူ(၄၆၃) ဦးသာတွေ့ရှိရသောကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့အနည်း ငယ်ရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းမရှိပါ။ အခြား ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားသွားရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ပန်းရံ၊ ခါတ်ပုံဆရာ၊ စက်ချုပ်၊ ကားမောင်း၊ ဆိုင်ကယ်ကယ်ရီနှင့် ဈေးဆိုင်လုပ်ငန်းတို့ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အစိုးရခန့်ဆရာမ (၉) ဦးနှင့် ကျေးရွာမှခန့်အပ်ထား သောဆရာမ (၃)ဦးရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာကျွမ်းကျင်မှုနည်းပါးသည်။အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းတက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန် ကုန်ကျစရိတ် နှင့်အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့် အနေအထားတွင် ရှိနေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှုတွင် လူဦးရေ(၈၀၉)ဦးရှိသည့် အနက် စာမတတ်သူဦးရေ (၂၉) ဦး (၃.၆ %) ၊ မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၄၆၈)ဦး (၅၇.၈%)၊ အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသူဦးရေ(၁၇၇) ဦး (၂၁.၉%)၊အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူဦးရေ(၉၆)ဦး (၁၁.၉%) နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ ၃၉ (၄.၈ %) ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်းကျောင်းခွဲရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကျောင်းအဆောက်အအုံ၊ ပရိဘောဂ၊ သင်ကြားရေးဆရာ/ဆရာမများ လိုအပ်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယခင်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမား သောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မ အကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စ များမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျ ပြောနိုင်ပါသည်။ အမျိုးသားများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြရသော ကြောင့် ပညာပြီးဆုံးအောင် သင်ကြားနိုင်ခြင်း မရှိကြသောကြောင့် ဘွဲ့ရဦးရေတွင် အမျိုးသမီးပိုများသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော အမျိုးသမီး ရေးရာအဖွဲ့နှင့် မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်ဆောင်ရွက် နေကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား(၃)မျိုးရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၃၅၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ (၃၀၀၀)ကျပ် ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၂၅၀၀)ကျပ် ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ (၂၀၀၀) ကျပ် တို့ဖြစ် သည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၁၂၀၀၀) ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၇၀၀၀) ကျပ်ရှိကြောင်းနှင့် ၎င်းလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသမီးများဝင်ရောက်လုပ် ကိုင်ခြင်း မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သော(ကျပန်း)လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၄၀၀၀)ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ(၃၅၀၀) ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ (၃၅၀၀) ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ (၃၀၀၀)ကျပ် တို့ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခအနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၄) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဘာသာရေးကိုအခြေခံ သောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ပညာရေးကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးကိုအခြေခံသော အဖွဲ့(၁) ဖွဲ့၊ ကျန်းမာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့ ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် ဘာသာရေးကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၁) ဖွဲ့သည် ကျေးရွာ၏ သာရေးနာရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အားနည်း ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျန်းအဖွဲ့အစည်းများမှာ အထူးလှုံ့ဆော်ရန်မလိုဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်အနေအထားတွင် ရှိနေကြောင်း တွေ့ရ ပါသည်။ ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှုတွင် လူဦးရေ(၈၀၉)ဦးရှိသည့် အနက် စာမတတ်သူဦးရေ (၂၉) ဦး (၃.၆ %) ၊ မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၄၆၈)ဦး (၅၇.၈%)၊အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသူဦးရေ(၁၇၇) ဦး (၂၁.၉%)၊အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူဦးရေ(၉၆)ဦး (၁၁.၉%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ ၃၉ (၄.၈ %) ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးတွင်လက်ရှိတက်ရောက်နေမှုနှုန်းမှာ အသင့်အတင့်အနေအထား တွင်ရှိပါသည်။ လက်ရှိတက်ရောက်နေသူဦးရေ (၂၀၇) ဦးရှိသည့် အနက် မူလတန်းဆင့် တက်ရောက်သူဦးရေ(၁၀၄)ဦး (၅၀.၂%) ၊ အလယ်တန်းအဆင့်တက်ရောက် သူဦးရေ(၅၀)ဦး (၂၄.၂%)၊ အထက်တန်းအဆင့်တက်ရောက်သူ (၃၂)ဦး (၁၅.၅%)၊ တက္ကသိုလ်အဆင့်တက် ရောက်သူဦးရေ(၂၁)ဦး (၁၀.၁%)ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်းကျောင်း ခွဲရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ကျောင်းအဆောက်အအုံ၊ပရိဘောဂ၊ သင်ကြားရေးဆရာ/ဆရာမများ လိုအပ်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ကျောင်းသားဦးရေနှင့်အိမ်သာမှာလုံလောက်မှုမရှိသည်ကိုလည်းတွေ့ရှိ ရပါသည်။

၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၄) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဘာသာရေးကိုအခြေခံ သောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ ပညာရေးကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့၊ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးကိုအခြေခံသော အဖွဲ့(၁) ဖွဲ့၊ ကျန်းမာရေးကိုအခြေခံသောအဖွဲ့(၁)ဖွဲ့ ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့(၁) ဖွဲ့သည် ကျေးရွာ၏ သာရေးနာရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အားနည်းကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်အဖွဲ့အစည်းများမှာ အထူးလှုံ့ဆော်ရန်မလိုဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာတွင် ပြည်တွင်းပြည်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ဆက်စပ်မှုမရှိ အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၁၂၂)ဧက၊ယာမြေ(၁၁၀.၇၅)ဧက၊ ဥယျာဉ် (၁၀)ဧကရှိပြီး စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၂၄၂.၇၅)ဧကရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည် အသွေးမှာ အသင့်ရှိပြီး မိုးရေကိုသာအားကိုးစိုက်ပျိုး ကြရသည်။ ဆည်ရေနှင့် စိုက်ပျိုးသောလယ်ဧကမှာ (၃)ဧကခန့်ရှိပါ သည်။

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါး၊ မတ်ပဲ၊ ပဲကြီး၊ ကြံနှင့် ခရမ်းချဉ် တို့ဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း (၆၀)ဧက ရှိပါသည်။ ဇွန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး အောက်တိုဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းပါသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး (၈၀)တင်းမှ အနည်းဆုံး (၆၀)တင်းရှိသည်။ မတ်ပဲစိုက် ဧကစုစုပေါင်း (၆၀)ဧကရှိပြီး အောက်တိုဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးသည်။ မတ်လတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကလျှင် အများဆုံး (၂၀)တင်းမှ အနည်းဆုံး(၁၅)တင်း ရှိသည်။ အမြတ်ရရှိမှု မှာ နိမ့်သည်။ ပဲကြီးစိုက်ဧက (၂၀)ဧကရှိပြီး အောက်တိုဘာလမှာ စတင်စိုက်ပျိုးပြီး မတ်လတွင် ရိတ်သိမ်း သည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး (၁၅)တင်းမှ အနည်းဆုံး(၈)တင်း၊ တစ်ဧကလျှင် ပျမ်းမျှထွက်နှုန်း မှာ (၁၂)တင်းသာ ထွက်သောကြောင့် အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ အထွက်နှုန်းနည်းသော်လည်း အမြတ်

ရရှိနိုင်မှုမှာ မြင့်သည်။ ကြံစိုက်ဧက (၂၀)ဧကရှိပြီး နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး အောက်တိုဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ အထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး (၄၀)တန်မှ အနည်းဆုံး(၂၀) တန်ရှိသည်။ တစ်ဧကလျှင် ပျမ်းမျှ ထွက်နှုန်းမှာ (၃၀)တန်ရှိပြီး အမြတ်ရရှိမှုမှာလတ်သည်။ ခရမ်းချဉ်စိုက်ပျိုးဧက (၃) ဧကရှိပြီး စက်တင်ဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး ဒီဇင်ဘာလ တွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး (၄၅၀)ပိဿာမှ အနည်းဆုံး(၃၅၀)ပိဿာရှိပြီး (၁)ဧကလျှင် ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ (၄၀၀)ပိဿာ ထွက် ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးမှာ လိုအပ်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို အလွယ်တကူ ရရှိနိုင် ပါသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းနေကြောင်းသိရှိရပါသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံ မိုးရွာသွန်းမှုမညီမျှမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများ ကျရောက်လျှင် နည်းပညာအားနည်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချရာ တွင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှုမရှိခြင်းကြောင့် အမြတ်ရရှိမှုနည်းပါးသည်။ တောင်သူများ အနေဖြင့် ထိရောက် သော စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစနစ်ကို လိုလားနေကြသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာများတွင် ထွန်စက်(၂)စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက်(၂)စီး၊ ခြေလှေ့စက်(၃)စီး၊ ရေစုပ်စက်(၉)လုံး၊ မြက်ရိတ်စက် (၁) ခုတို့ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာဖြစ်သည်။ ၎င်းလယ်ယာသုံး စက် ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများသာဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး အခြား ဌါးရမ်း လုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူများလည်းရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိပါ သောကြောင့် စိုက်ပျိုးချိန်နောက်ကျမှ စိုက်ပျိုးရသဖြင့် စက်ကရိယာများ အရစ်ကျ ရောင်းချပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ (၁၄၉) ဦးရှိပြီး မိသားစုတစ်ပိုင်တစ်နိုင်အနေဖြင့် မွေးမြူကြ သည်။ မွေးမြူထားသောအကောင်ရေမှာ နွား (၆၆)ကောင်၊ ဝက်(၁၅၇)ကောင်၊ ကြက်(၇၃၀)ကောင် မွေးမြူ ကြသည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးသဖြင့်ခွာနာလျှာနာ၊ ကြက်တုပ်ကွေး၊ ဝက်နားရွက်ပြာရောဂါများ ဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့် သေဆုံးမှုများရှိတတ်သည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဦးစီးဌာနမှ ရရှိသော်လည်း ဝန်ထမ်း မလုံလောက်မှု ကြောင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏အဓိက အခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန် ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှုနည်းပါးခြင်း ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင်စားကျက်မြေမရှိပါ။ မွေးမြူရေးအတွက်ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်း မျိုးသန့် တိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသတွင်းဆက်သွယ်ရရှိနိုင်ပါသည်။ မွေးမြူရေး အတွက်လို အပ်သော သွင်းအားစုများ ကို အလုံအလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိရစ္ဆာန်ကုဦးစီးဌာနရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းအလုံအလောက်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်ရှိပြီး ဈေးကွက်ဆိုင်ရာအသိ အမြင်မှာ လည်း အသင့်အတင့်နားလည်မှုရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေနှင့် လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုမှာ ကောင်းမွန်ကြောင်းတွေ့ရပြီး ကုန်ကြမ်းရရှိမှုမှာ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

အရင်းအနှီးမရှိသည့်အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများနည်းပါးပြီး အခက်အခဲအနည်းငယ် ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းမရှိပါ။ အခြား ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားသွားရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ပန်းရံ၊ ဓါတ်ပုံဆရာ၊ စက်ချုပ်၊ ကားမောင်း၊ ဆိုင်ကယ်ကယ်ရီနှင့် ဈေးဆိုင်လုပ်ငန်းတို့ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အစိုးရခန့်ဆရာမ (၉) ဦးနှင့် ကျေးရွာမှခန့်အပ်ထားသောဆရာမ(၃)ဦးရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာကျွမ်း ကျင်မှုနည်းပါသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာသင်တန်းတက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန် ကုန်ကျစရိတ် နှင့်အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။

ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ ရေဆင်းဈေးနှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး ထွက်သီးနှံ များ၊မွေး မြူရေးထွက်ကုန်များစသည့် ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ နယ်မြေအေးချမ်း ပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာရောင်းဝယ်နိုင်သည်။ ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှုရှိသည်။ ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်း မွန်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေးသွားလာနိုင်သည်။ စက်ချုပ်၊ ဈေးရောင်း၊ ဓါတ်ပုံ ဆိုင်စသည့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်း အချို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရ သည်။

ကျေးရွာတွင် ရွှေပြောင်းသွားလာနေထိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ (၁၀)စုခန့်ရှိပြီး ပြည်တွင်းလုပ်ကိုင် သူဦးရေ (၂၀)ဦးနှင့် ပြည်ပတွင်သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ (၇) ဦးခန့်ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ရွှေပြောင်းသွား လာရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရှာဖွေရန်နှင့် မိသားစုစားဝတ်နေရေး အတွက်သွားရောက်လုပ် ကိုင်နေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ရွှေပြောင်းသွားလာလုပ်ကိုင် သူများမှ ပြန်လည်ပေးပို့ငွေအား မှီခိုအားထားနေရသော အိမ်ထောင်စုမှာ (၅) စုခန့်ရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းတို့မှ ပေးပို့ငွေအား ဘဏ်မှတဆင့် လွှဲပို့ပေးကြောင်းသိရပါသည်။

(ဃ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် မြေသားအမျိုးအစားဖြစ်ပြီး မြေသားဖွဲ့စည်းပုံမှာလတ်သည်။ သို့သော်လည်း ဓါတ် မြေဩဇာများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ်မှာယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီလွှာအန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။

တောင်သူများအနေဖြင့် ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှုတွင် အလတ်အနေအထား တွင်ရှိပြီး အသင့်အတင့်ကျရောက်ပါသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိပ်ခွံ၊ ဗူးခွံများကိုစနစ် မကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှုမြင့်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်လည်း မိုးရေကိုသာအားကိုးနေရပြီး အလတ်အနေအထား တွင်ရှိသည်။ မြေ အောက်ရေတူးဖော်ရရှိနိုင်ပါသည်။ရေချိုရရှိနိုင်ပါသည်။ ဆာဖာရီဥယျာဉ်၊ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်နှင့် အမျိုးသား အထိမ်းအမှတ်ဥယျာဉ်များမှ ကျေးရွာအနီးတွင် တွင်းနက်တူး ဖော်၍ ရေပိုက်ဖြင့် သွယ်တန်းယူကြပါသည်။

ငါးမျိုးကွဲများရရှိမှုမရှိပါ။ အခါအားလျော်စွာကျရောက်တတ်သော မိုးခေါင်ခြင်းက သဘာဝဘေး အန္တရာယ် တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

(ဇ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှငွေချေးစနစ်ရှိသည်။ ချေးငွေ ကာလမှာ (၆) လဖြစ်ပြီး အတိုးနှုန်းမှာ (၅ မှ ၁၀%)ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့လိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်ဖြင့် ငွေကြေးစနစ်လည်းရှိသည်။ မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေးမျိုးများထံမှချေးငွေရှိပြီး အတိုးနှုန်းမှာတစ်လ (၅ %)ဖြစ်ပါ သည်။ အပေါင်ခံပစ္စည်းမလိုအပ်သော်လည်း မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုမရှိ သောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်းပြီး လူတိုင်းမရနိုင်၊ အလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန်မရနိုင်ပါ။

(စ) ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊ရေနှင့်ပတ်ဝန်ကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်းကျောင်းခွဲရှိပါသည်။ ပင်မကျောင်းဆောင်(၃၀ပေ×၁၂၀ပေ ×၁၂ပေ)၊ တိုးချဲ့ဆောင်၁ (၃၀ပေ×၉၀ပေ×၁၂ပေ)၊ တိုးချဲ့ဆောင်၂(၃၀ပေ×၆၀ပေ×၁၂ပေ)၊ တိုးချဲ့ဆောင်၃ (၂၀ပေ×၄၀ပေ×၁၂ပေ)ရှိပါသည်။ သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊ အုတ်ခင်းဖြစ်ပါသည်။ ပင်မကျောင်ဆောင်၊ တိုးချဲ့ ဆောင်(၁) နှင့် (၂) ၏ အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေးသည် အသင့်အတင့်ရှိပြီး တိုးချဲ့ဆောင်(၃)မှာ အနည်းငယ်ပျက်စီးလျက်ရှိပါသည်။ ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂမှာ အသင့်အတင့်လုံလောက်မှုရှိပြီး ကျောင်းအိမ်သာ မှာလည်း အသင့်အတင့်ကောင်း မွန်ပါသည်။ ကျောင်းတွင်းအဟာရ တိုက်ကျွေးမှုလည်း ရှိပါသည်။

အားကစားကွင်းမှာလည်း နေရာကျဉ်းနေပါသည်။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့်မ(၉)ဦး နှင့် ကျေးရွာခန့်ဆရာမ(၃)ဦး စုစုပေါင်း (၁၂)ဦးရှိပါသည်။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ (၄၀:၁)အောက် အချိုးဖြစ် သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ဆရာ/ဆရာမများ ထပ်မံခန့် အပ်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ မိဘဆရာ အသင်း၏လှုပ်ရှားမှုမှာ စိတ်ဝင်စားမှုရှိပြီး တက်ကြွစွာပါဝင် လှုပ်ရှားကြပါသည်။

ကာကွယ်ဆေးတစ်နှစ်(၃)ကြိမ်ပုံမှန်ထိုးပေးသည်။ အဟာရပညာပေးဝန်ဆောင်မှုမရကြပါ။ ကျေးရွာ တွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲရှိပါသည်။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲရှိသော်လည်း ဆရာမတစ်ဦး တည်းရှိပါသဖြင့် ကျန်းမာရေးအတွက် အချိန်ပြည့်ကုသပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ၎င်းဆရာမတစ်ဦးမှ အစည်းအဝေးများ၊ ဌာနဆိုင်ရာအစည်းအဝေးများ သွားရောက်တက်နေရ သည့်အတွက် အချိန်ပြည့်ကုသပေးနိုင်ခြင်း မရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးဆရာမတစ်ဦး

နောက်မံခန့်ထားပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်မရှိပါ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၁.၅)မိုင်ခန့်ဝေးသော ကုတင်(၅၀)ဆန့်ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ကုသ ရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် စက်တပ်အဝီစိတွင်းတိမ်(၁၃၆)တွင်း၊ အဝီစိတုန်ကင်တွင်း(၆)တွင်းနှင့် ရေကန်(၁၁)ကန် ရှိပါသည်။ သောက်သုံးရေမှာ နွေ၊မိုး၊ဆောင် သုံးရာသီအတွက်လုံလောက်မှုရှိပြီး ရေအရည်အသွေး စနစ် တကျစမ်းသပ်ထားခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု(၂၂၇)အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာမှာ(၁၉၁)လုံးသာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံစွဲမှုမှာမရှိ၊ သန့်ရှင်းမှုလည်းနည်းပါးသည်။ ကျန်(၃၆)ဦးမှာ မိသားစုအိမ်တွင် စုပေါင်းသုံးစွဲလျက်ရှိ ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအနားယူအပန်းဖြေနေရာများ ပျော်ပွဲရွင်ပွဲများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင် ခြင်းရှိပါသည်။ လူမှုရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်း တက်ကြွစွာပါဝင်နိုင်မှုရှိပြီး ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ဆောင် ရွက်နိုင်မှုရှိပါသည်။ အားကစားနှင့်ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများပြုလုပ်ရန် နေရာမရှိပါ။ အထောက်အကူပစ္စည်းများ အလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပါ ဝင်ဆောင်ရွက် နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့်ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေပါ သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။ စိတ်ဝင်စားစရာများကို မိမိကိုယ်တိုင်လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့်နေရာများ၊ လူငယ်ရိပ်သာများ၊ စာကြည့်တိုက် များစသည် တို့တွင် ဝင်ရောက်လေ့လာသင်ယူရန်အတွက် အဆောက်အဦးများလိုအပ်ပါသည်။

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာတွင်းနှင့်(၂.၅)မိုင်ခန့်ဝေးသော ရေဆင်း စျေးတို့တွင် စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့်သားငါးကို ရေဆင်းစျေးတွင် အလွယ်တကူဝယ် ယူရရှိနိုင်ပြီး၊ အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများအား ဆိုင်ကယ်ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်ဖြစ် သော်လည်းကောင်း၊ ကားဖြစ်သော်လည်းကောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

ဆာဖာရီဥယျာဉ်မှ ကျေးရွာချင်းဆက်ဆည်မြောင်းတာဘောင်လမ်းမှာ(၅)ဖာလုံခန့်ရှိပြီး လမ်းအမျိုး အစားမှာ ရိစာလမ်းဖြစ်သည်။ လမ်းအခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ရေဆင်းမှကျေးရွာထိကျေးရွာ ချင်းဆက်လမ်းမှာ(၁.၅)မိုင်ခန့်ရှိပြီး လမ်းအမျိုးအစားမှာ ကျောက်ခဲလမ်းဖြစ်ပါသည်။ လမ်းအခြေအနေ မှာ ပွင့်လင်းရာသီတွင်အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင်ဖောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း လမ်းများမှာ(၂)မိုင်ခန့်ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်းများဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံးမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါ သည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး(၈၇)စီး၊ ဆိုင်ကယ်(၁၆၅)စီး၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ် (၁)စီး၊ ထော်လာကျီ(၁)စီးနှင့် နွားလှည်း(၂၆)စီးရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွား လာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်မီးသုံးစွဲသည့်အိမ်(၁၈၅)အိမ် ရှိပါသည်။ ကျန်အိမ် ထောင်စု(၄၂)အိမ်သည် ဘက်ထရီအိုး၊ဓါတ်ခဲနှင့်ဖယောင်တိုင်မီးကို အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့်ပတ်သက်၍ အိမ်တိုင်နီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း(၂၂၅)လုံး၊ ရေဒီယို(၁၃)လုံး၊ တီဗီ(၁၂၂)လုံးနှင့် စလောင်း(၂)ခု ရှိသော်လည်း အိမ်ထောင်စု(၄၂)အိမ် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်း မမီသောကြောင့် မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှာ လျှပ်စစ် မီးသုံးစွဲသူများသာလျှင် ဂြိုတ်တုစလောင်းကို အချိန်မရွေးကြည့်ရှုနိုင်ကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ထိုအပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံး ပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။

အာမခံလုပ်ငန်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများကိုမရရှိပါ။ ကျေးရွာတွင်အခြေပြု သဘာဝဘေး အန္တရာယ်လျှော့ချ ရေးအစီအစဉ်များလည်းမရှိပါ။ မှုခင်းများကာကွယ်တားဆီး လျှော့ချရေးအတွက် ရဲဘက်ဆိုင်ရာများမှာ ဝန်ဆောင်မှုများလည်း (၁)နှစ် တစ်ကြိမ် ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းများဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူး သန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ ။ သာမန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့နှင့် ဖြေရှင်းပေးပါသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနများ

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်(၆၁၉)ဦး (၇၀.၃)%ရှိသဖြင့် ၎င်းလူရွယ်များကို အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာများသင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် များစွာအလားအလာကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေး အခြေအ နေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ် တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်သည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာ အကျယ် အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမှထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လည်း စားကျက်နယ်မြေသီးသန့်မရှိသော်လည်း သီးနှံ ရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင်လွှတ်ကျောင်းနိုင်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး အချိန် မရွေး၊ ယာဉ်မျိုးစုံဖြင့် သွားလာနိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရဒူး၊ အမ်အီးစီ နှင့် တယ်လီနော (၄) မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ အချိန် နှင့် တပြေးညီရယူနိုင်သည်။ ကျေးရွာ၏အနီးတွင် ဆာဖာရီဥယျာဉ်နှင့် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ် တို့နှင့် နီးသောကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီးသွားလုပ်ငန်းများတိုးပွားမှုရရှိရန်အလားအလာရှိပါသည်။ လုံခြုံရေးအရ လည်း နယ်မြေဒေသအေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်လုံခြုံစွာသွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ရာဇဝတ် မှုဖြစ်ပွားခြင်းနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေ ပါသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ကျေးရွာတွင် စပါးအထွက်နှုန်းလျော့နည်းလျက်ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်နေရာမရှိပါ။ ရေအလုံ အလောက်မရရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ တာဘောင်ရှိနေ၍ ရေထုတ်ပြန်သေးနေသောကြောင့် ရေးထွက်နှေး သည်။ မိုးတွင်းတွင် ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုများဖြစ်ပေါ်သည်။ ရေသွင်းမြောင်းပြန်လည် တူးဖော်လျှင် လူအင်အား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှုရှိသော်လည်း အရင်းအနှီး လုံလောက်မှုမရှိပါ။ နည်းစနစ်တကျမစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ပူးပေါင်းမှုအားနည်းသည်။ ရေသွင်းမြောင်းပြန်လည်တူးဖော်ရန်နှင့် စက်ရေးတွင်းများတူး ဖော်ရန်အတွက် အရင်းအနှီးမရှိ။ သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်း သည်။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများကျရောက်သဖြင့် မွေးမြူသူများနှစ်စဉ်ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးများထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဖန်ဆောင်မှုများလည်းမရှိပါ။ စနစ်တကျမွေးမြူနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ၊ မွေးမြူရေးကုသစရိတ် မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။

ကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေသန့်မရှိပါ။ လက်တူးတွင်း၊တုံကင်တွင်းများမှ ရေဝါကိုသာ စစ်သောက် နေရသည်။အနက်ပေ (၄၀၀)အထက်တူးပေးနိုင်မှသာ ရေသန့်ရရှိနိုင်။ ငွေအရင်းအနှီး ထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း၊ အတတ်ပညာ၊ အထိအတွေ့တို့ အားနည်း သည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ်လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် (၅) နှစ်တာ ကာလ အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် (၅) နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၂ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက်အခြေခံ လူမှုအဆောက် ဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီး ဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် (၅) နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှုအဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင် နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင် သူ အနည်းဆုံး (၅) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

(ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားသောနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူ ပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေး နည်းပညာများ ထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူ ရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂) ကျေးရွာတွင် အခြေခံအဆောက်အဦးဖြစ်သည့် (လမ်း၊မီးလင်းရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်)များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာ အခြေခံအဆောက်အဦးများကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့် ကျေးရွာစျေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ အခြေခံ အဆောက်အဦးများ တိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှု အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်း ဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်သွားမည်။

(ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ မုန်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ် ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများတက်ရောက်ရန်သင့်တော်သော သင်တန်းသားများကို တက် ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများ

အတွက်ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွား ရရှိစေပြီး ဖင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေး မည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသောချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရပြုစု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှလည်း ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှ တစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်အထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့် အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်းမှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန် အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ် လုပ်ကိုင်ရရှိမှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလ အတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏ ပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး

ကျေးရွာတွင် စပါး၊ မတ်ပဲ၊ ပဲကြီး၊ ကြံ နှင့် ခရမ်းချဉ်တို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးများကို ထိရောက်စွာနှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ် ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထား မှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှုဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများ အပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်း ရေးနည်းပညာအသစ် ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲသောတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူများနှင့် တောင်သူ ကြီးများအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမား နှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အထိုက် အလျောက် များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။

အလားတူနှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးရေးအတွက်လည်း စိုက်ပျိုးမည့်အပင် အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီး လိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင် ချေးငွေနှင့် နှစ်ရှည် ချေးငွေများလိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင် နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ စျေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီ မှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ် ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့ တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်စီမံခန့် ခွဲရေးအောက် တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး ၊ မြို့နယ် ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိ လိုအပ်သောစီပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ် ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(င) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားရန်

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင် ပညာရေးဝန်ထမ်းများပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ပညာရေးဌာနမှလစ် လပ်နေရာများ အချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့်ထားမှု မရှိပါ။ ကျောင်းသားအရေ အတွက်များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထား ခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက်ခန့်ထားပေးရာတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရပညာ တတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်။

(စ) ကျား/မ လုပ်အားခ တန်းတူရရှိရေး

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနေ့ စားလုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှုအနည်းငယ်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့အစည်း ရှိသော်လည်း အမျိုးအသမီးများလုံခြုံမှုနည်းနေသည်။ လက်ရှိ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည် ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်း သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခ တန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ချက်များဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် စီမံချက်များသည်

ငါးနှစ်တာစီ မံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုမှ ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့် ကာလ ဖော်ထုတ်ဦးစား ပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလစီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲထား နိုင်ကြ သော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တစ် လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများမပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက် မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များ၊ စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ် ဆိုင် ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ် ခြင်း (Functional Classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများ အတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း များအလိုက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှု အမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း((Economic Classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင် ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional Classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ အလိုက်ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်း ကဏ္ဍအပိုင်း အခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားအလိုက် အခြေခံ၍ စီမံကိန်းသတ်မှတ်ခြင်း (Economic Classification) တွင် သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်း စာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်အလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီ အစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင်

မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာအကူ အညီများရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူ သတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ် ပေါင်း	ဦးစား ပေး အဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ် ချက်
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး			၁။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ နှင့်အခြားအထောက်အကူ ပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ ၂။ အဖွဲ့စည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်း။ ၃။ စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေးသွင်း နည်း သင်တန်း။ ၄။ ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်း၊ ၅။ လေ့လာရေးခရီး။	ကျေး လက် ဦးစီး
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ	၂။ စိုက်ပျိုးရေးရှိရေး			၆။ စက်အဝိစိတွင်း တူးဖော်ခြင်း။ ၇။ ရေထုတ်မြောင်းရေပြွန်ကြီး ခြင်း။ ၈။ ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်နိုင်တပိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း	ဆည် မြောင်း ဦးစီး ဌာန
	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး			၉။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး ၁၀။ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း။ ၁၁။ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း။	စိုက် ပျိုး ရေး ဦးစီး ဌာန
	၄။စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ			၁၂။ မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်း နည်းသင်တန်း ၁၃။ ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်း သင်တန်း ၁၄။ ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုး နည်းသင်တန်း ၁၅။ စံပြစိုက်ကွက်ထူထောင်ခြင်း ၁၆။ တောင်သူပညာပေးစခန်း	စိုက် ပျိုး ရေး ဦးစီး ဌာန

	ဖွင့်လှစ်ခြင်း ၁၇။ အခြေခံလယ်ယာမြေ ဥပဒေ သင်တန်း	
<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>		
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၂၀။ ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တနိုင်တပိုင်မွေးမြူရေး ၂၁။ တပိုင်တနိုင်မွေးမြူရေး တိုးချဲ့ခြင်း။ ၂၃။ မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင် ပေးခြင်း။	တိ/မွေး ကု ဦးစီ ဌာန ငါး လုပ်ငန် ဦးစီး ဌာန
၆။ <u>မွေးမြူရေးနည်းပညာ</u>	၂၄။ တိ/မွေးကုသင်တန်း	တိ/မွေး ကု ဦးစီ ဌာန
စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများကဏ္ဍ		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း များတိုးမြှင့်ခြင်း	၂၅။ သုံးဘီးတက္ကစီထူထောင်ခြင်း ၂၆။ ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံ ပစ္စည်းများ ထူထောင်ခြင်း ၂၇။ ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင် ပစ္စည်းများ ထူထောင်ခြင်း	
၈။အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း နည်းပညာ	၂၈။ စက်ချုပ်နှင့် အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြှင့်သင်တန်း ၂၉။ လက်သမား၊ပန်းရံ အဆင့် မြင့်သင်တန်း ၃၀။ အိမ်သုံးလျှပ်စစ် ပြုပြင်နည်း သင်တန်း ၃၁။ စက်ပြင်သင်တန်း ၃၂။ ဆံပင်ညှပ်၊အလှပြင်သင်တန်း ၃၃။ လက်ယက္ကန်း၊စက်ယက္ကန် သင်တန်း ၃၄။ တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း	ကျေး လက် နှင့် အသက် မွေး ဦးစီး ဌာန
ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ		

၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	၃၈။ နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ၃၉။ ဆင်းရဲသားများအတွက်ရန်ပုံငွေ ထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ငွေချေးစနစ် ထူထောင်ခြင်း)	ကျေးလက်ဦးစီး
<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>		
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၄၀။ ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း၊တိုးချဲ့ခြင်း ၄၁။ ကျောင်း ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း ၄၂။ ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၄၃။ ကျောင်းပရိဘောဂ ၄၄။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ၄၅။ ကျောင်းစာကြည့်တိုက် ထူထောင်ခြင်း	ပညာရေးဦးစီးဌာန
<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း	၄၆။ လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း ၄၇။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန အဆောက်အဦးအား အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၄၉။ အရံသားဖွားသင်တန်း ၅၀။ အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၅၁။ ကျန်းမာရေး ပညာပေးသင်တန်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
ရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ		
၁၃။ **<u>သောက်ရေသန့်ရှင်းရေး</u>**	၅၂။ ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိ	

	ရေး	
	၅၃။ ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံ အိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	
လူငယ်၊ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ		
၁၄။ **<u>လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>**	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း များဖွင့်လှစ်ခြင်း	
	၅၄။ အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း	
	၅၅။ ကွန်ပျူတာသင်တန်း	
	၅၆။ တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း	
	လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး	
	၅၇။ နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း	
	၅၈။ စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း	
	လူငယ်များဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင် မျှတ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး	
	၅၉။ ကော်မတီများဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ် များ အချိုးကျ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း	
	လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း	အား
	၆၀။ အားကစားကွင်းနှင့် အား ကစားပစ္စည်းများ ထူထောင် ပေးခြင်း။	ကစား နှင့် ကျန်းမ ရေး ဦးစီး ဌာန
ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ		
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၆၁။ ရွာတွင်း ရိစာလမ်းခင်းခြင်း	ဆည်
	၆၂။ ကျေးရွာချင်းဆက် ရိစာလမ်း ခင်းခြင်း	မြောင်း နှင့်
	၆၃။ ရေဆိုးမြောင်းတူးဖော်ခြင်း	ကျေး
	၆၄။ တံတားနှင့် Box Cuvert ဆောက်လုပ်ခြင်း	လက် ဦးစီး ဌာန
၁၆။ <u>ကျေးရွာမီးလင်းရေး</u>	၆၅။ ကျေးရွာတွင် လမ်းမီးများ တပ်ဆင်ခြင်း	ကျေး လက်
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ် လျော့ချခြင်းကဏ္ဍ		
၁၇။ သဘာဝဘေးလျော့ချရေး	၆၆။ မီးသတ်ကား ထူထောင်ခြင်း	မီးသတ်
	၆၇။ အရံမီးသတ် စနစ်တကျ	ဦးစီးဌာ

ဖွဲ့စည်းခြင်း နှ
၆၈။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့
ချရေးသင်တန်း

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့် ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကိုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁	၂၀၂၂
၁။ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး		A				
၂။ စိုက်ပျိုးရေရရှိရေး		A	A	A		
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး			A			
၄။ စိုက်ပျိုးနည်းပညာ		A	A	A	A	A
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			A	A		
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ		A	A	A		
၇။ အသက်မွေးဝန်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း		A	A			
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ		A	A	A	A	A
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု		A	A	A	A	
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			A	A		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း					A	A

၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	A	A	A	A	A
၁၃။ သောက်ရေသန့်		A	A	A	
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			A	A	A
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	A	A			
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	A	A	A		
၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး		A	A		

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ အဖြစ် ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ်လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏ တွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေးကော်မတီသည် တချို့စီမံချက် များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများ ထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစု ရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထား သော ရည်းညွှန်း ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။(ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှုဥပမာ လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်း ကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)တို့ဖြစ်သည်။

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				✓	
၂	စိုက်ပျိုးရေရရှိရေး			✓		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			✓		
၄	စိုက်ပျိုးနည်းပညာ				✓	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			✓		
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				✓	
၇	အသက်မွေးဝန်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			✓		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ				✓	
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု			✓		

၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	✓	
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း	✓	
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ		✓
၁၃	သောက်ရေသန့်	✓	
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	✓	✓
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား	✓	
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး	✓	
၁၇	သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး		✓

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည် ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော် မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကို အဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအားတာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင် ပါမည်။ ဥပမာ- မိဘဆရာ အသင်းသည် ကျေးရွာစာသင်ကျောင်း၏ ပညာအရည်အသွေးကောင်းမွန် တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွာစေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာထုတ်ကုန်လမ်း အဆင့်မြှင့် ခြင်း လုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ်ပူးပေါင်းရန်လိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- မိဘဆရာ အသင်းသည် ကျေးရွာစာသင်ကျောင်း၏ ပညာအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် မြို့နည်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားရပါမည်။ လယ်သမား အဖွဲ့အစည်းကလည်း ကျေးရွာလယ်ယာထုတ်ကုန်လမ်း

အဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေး ဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်း ပုံစံနှင့်တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများ ရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ပန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစာဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက် ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာပန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့ အစည်းများ၊ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ) ကန်ထရိုက်နှင့် ပန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ ကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စရပ်များကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးလွှမ်း ခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထား သောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက် ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေး အပ်ထားသော ကော်မတီဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ်ပူး ပေါင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းဆီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ် များထား ရှိရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများ ထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံ ခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွား လာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်း များသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ အဖွဲ့အား တာဝန်ပေးအပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်း သိမ်းရေးအတွက် လမ်း ကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအား စဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသတ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေများအား စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်သော နည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁.၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေး သုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာကနဦးသတင်းအချက်အလက် များ(Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း(indicator) များဖြစ်ပါသည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report) ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါ အချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲ အဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ ပြုပြင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု ((financial progress)

ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊ (၃) လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်း လက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ် သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊ ငွေကြေးစု ဆောင်း ပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည်(၃)လပတ် ကြီးကြပ်မှု အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကိုပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာအုပ်စု ဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာန များသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော် လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများပြုပြင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေများကို အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိ ပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါ သည်။ ဖိတ်ကြားမည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြား သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၊ သတင်းမီဒီယာ များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြား ပါဝင်သက်ဆိုင် သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤ အကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါ သည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)